

at den har sagt: Det er Arbeidsgiveren, hvem Byrden paahviler delvis med Hensyn til Sygekassforsikkring — Arbeideren for den anden Del — udelukkende med Hensyn til Ulykkesforsikkring. Det er ganste naturligt, at det er gaaet saaledes i Tyskland, idet man der begyndte med at prøve paa Løsningen ad den Vej, at udstrække Arbeidsgiverens Forhørgelsespligt saa langt, det overhovedet var tænkeligt. Der blev opbudt en umaadelig Mængde juridisk Skarpsindighed for at forklare, at de gamle Bestemmelser om, hvornaar en Person var ansvarlig, fordi han var Skyld i den Ulykke, der havde ramt en Anden, at disse Rammer kunde udvides meget og strækkes langt videre ud, og at man ad den Vej kunde komme til at tilfjende Arbeiderne saa godt som i alle Tilfælde et privatretligt Krav paa Arbeidsgiverne, og derpaa hviler den første Lov, som blev givet om dette Forhold. Den mishykkedes nu i sit Resultat, og den er jo ganste vist ogsaa mishykkedes i sin Begrundelse; thi hvor langt man end vil strække denne Pligt for Arbeidsgiveren, begrundet paa, at han er Skyld i den Ulykke, som har ramt Arbeideren, saa maatte man dog erkjende, at naar man ikke vil fuldstændig vende op og ned paa alle retslige Begreber paa dette Punkt, saa maatte der være Udskilligt, som kaldt udenfor. Der maatte da al Tid blive Noget, og man vilde snart se, at det var det Meste, der som rent hændelige Ulykker ikke kunde tilregnes eller paahvile Arbeidsgiveren af denne Grund, og saa kom det ogsaa ganste naturligt med dette for Die, at denne Lov frembragte Misforhold hos alle Parter og en Masse Processer; den har viist sig slet ikke at fyldestgjøre Arbeiderne samtidig med, at den irriterede og bragte en vel begrundet Misforholdelse iblandt Arbeidsgiverne. Saa er det, man er slaaet ind paa en anden Tanke og siger: Nei, det er ikke Meningen, at Arbeidsgiveren skal staa til Ansvar, fordi han er Skyld i Arbeidernes Ulykke; men han skal betale den Risikopræmie, han skylder Arbeideren som en Del af det Vederlag, som han skal betale, i alt Fald i visse Græns, en Risikopræmie med Hensyn til de Ulykker, der kunne ramme ham. Det er en Forsikkring, han skylder ham, og det forudsætter altsaa et Forsikkringsinstituts Dannelselse, i hvilket han kan indbetale denne Risikopræmie, som han skylder Arbeideren. Naar man nu spørger, hvorfor Arbeidsgiveren skylder Arbeideren dette, saa tror jeg ikke, at der trods al den Skarpsindighed, der fra mange Juristers Side er udvist for at finde en naturlig Retgrund for dette, kan findes en saadan, i alt Fald ikke i den Udstrækning, hvori man har villet gjøre den

gjældende. En Tanke, der blev fremsat, og som har et lille juridisk Skjær, er den, at det paahviler Arbeidsgiveren, lige saa godt som han skal sørge for sit øvrige Maskineris Vedligeholdelse, at han maa sørge for det og betale de Skader, som det lider, altsaa ligesom han maa sørge for dets Fornøelse, saaledes maa han ogsaa sørge for den levende Arbeidskraft, han benytter. Det finder jeg en meget daarlig Betragtning. Det er en Betragtning, der passer; naar vi tale om Slaveholdere, eller naar man overhovedet taler om Arbeidsgivere, der ene have Magten over Bestemmelse af Vederlaget og Udgifter; men det passer ikke i Forholdet til frie Arbeidere. Hvad Arbeidsgiveren skylder Arbeideren, er, hvad han ved fri Overenskomst bliver enig med ham om, og som bestemmes i alt Fald delvis efter Hensyn til det Forhold, hvori Tilbud og Efterspørgsel, Kapital og Arbejde staa til hinanden. Vil man saa sige: Ja, han skylder ham ganste vist dette, men tillige denne Risikopræmie af et offentligretligt Hensyn, vi kan ikke fuldt overlade Bestemmelsen af Vederlaget til deres frie Overenskomst, delvis maa vi af Hensyn til det Formaal, der er Tale om, regulere denne Lov, denne Betaling, og det sker derved, at vi paalægge ham ved Siden af Vederlaget, som han betaler Arbeideren, at deltage i Sikringen af ham mod Ulykkestilfælde, saa er Forholdet det, at hvis det er Meningen, at det skal være Tillæg til det Vederlag, han i Følge sin frie Overenskomst betaler Arbeideren, saa lader det sig jo ikke gjøre at dele Vederlaget paa den Maade, at man lader en Del bestemme frivillig, en anden Del ved Lov eller Tvang, thi intet Menneſte kan forhindre, uden ad en Vej, man ikke vil slaa ind paa; at den Del af Vederlaget, som betales som Risikopræmie, og som er tvungen, ikke faar Indflydelse paa den Del af Vederlaget, som betales frivillig og efter Overenskomst. I Dieblikket, naar en given Lov derom vedtages, kan man ganste vist haade formelt og reelt sige, at det er Arbeidsgiveren, som kommer til at betale, men under Forudsætning af det frie Forholds Bevarelse vil man ikke kunne hindre, at Byrden efterhaanden glider eller kan glide over paa Arbeideren, idet han i et givet Tilfælde ikke faaer den Lønningsforholdelse, som han ellers vilde have faaet, hvis denne tyderligere Byrde ikke havde paahvilet Arbeidsgiveren, saa kommer man uundgaelig til at strække Tvangen langt videre, saa kommer man gennem Konsekvensen ind paa den Tanke at regulere hele Lønningsforholdet imellem Arbeidsgivere og Arbeidere. Men det er en